

Lời giải Bài Tập Chương 1 - Logic cơ bản

Bài 1.1: Chứng minh các biểu thức sau là hằng đúng bằng hai cách (lập bảng chân trị và dùng luật logic).

a) $((P \rightarrow Q) \wedge P) \rightarrow Q$

– Bảng chân trị:

P	Q	$P \rightarrow Q$	$(P \rightarrow Q) \wedge P$	Biểu thức
T	T	T	T	T
T	F	F	F	T
F	T	T	F	T
F	F	T	F	T

– Dùng luật logic:

$$((P \rightarrow Q) \wedge P) \rightarrow Q \equiv \text{áp dụng Modus Ponens} \Rightarrow Q$$

—

b) $P \wedge Q \rightarrow P$

– Bảng chân trị:

P	Q	$P \wedge Q$	Biểu thức
T	T	T	T
T	F	F	T
F	T	F	T
F	F	F	T

– Dùng luật logic: Từ $P \wedge Q \rightarrow P$ theo luật loại bỏ hội.

—

c) $\neg(P \wedge Q) \wedge P \rightarrow \neg Q$

– Bảng chân trị:

P	Q	$P \wedge Q$	$\neg(P \wedge Q)$	$\neg(P \wedge Q) \wedge P$	Biểu thức
T	T	T	F	F	T
T	F	F	T	T	T
F	T	F	T	F	T
F	F	F	T	F	T

– Dùng luật logic: Nếu P đúng và $P \wedge Q$ sai thì Q phải sai $\Rightarrow \neg Q$ đúng.

—

d) $(P \rightarrow (Q \wedge R)) \rightarrow ((P \rightarrow Q) \wedge (P \rightarrow R))$

– Bảng chân trị:

P	Q	R	$Q \wedge R$	$P \rightarrow (Q \wedge R)$	$P \rightarrow Q$	$P \rightarrow R$	RHS	Biểu thức
T	T	T	T	T	T	T	T	T
T	T	F	F	F	T	F	F	T
T	F	T	F	F	F	T	F	T
T	F	F	F	F	F	F	F	T
F	T	T	T	T	T	T	T	T
F	T	F	F	T	T	T	T	T
F	F	T	F	T	T	T	T	T
F	F	F	F	T	T	T	T	T

– **Dùng luật logic:** Nếu P đúng thì $Q \wedge R$ đúng $\Rightarrow Q$ và R đều đúng.

Nếu P sai thì $P \rightarrow X$ luôn đúng.

$\rightarrow$ **Biểu thức luôn đúng hằng đúng.**

đ) $((P \wedge Q) \leftrightarrow P) \rightarrow (P \rightarrow Q)$

Bài 1.2: Sử dụng quy tắc suy diễn trong mệnh đề logic.

a) $((X_1 \rightarrow X_2) \wedge (\neg X_3 \vee X_4) \wedge (X_1 \vee X_3)) \rightarrow (\neg X_2 \rightarrow X_4)$

Giả sử $\neg X_2$ đúng. Từ $X_1 \rightarrow X_2$ suy ra X_1 phải sai. Khi đó, X_3 phải đúng. Với $\neg X_3 \vee X_4$ và X_3 đúng $\Rightarrow X_4$ đúng.
 $\Rightarrow$ mệnh đề đúng.

b) Lập luận: Nếu được thưởng thì An đi Đà Lạt. Nếu đi Đà Lạt thì An thăm Thiền Viện. An không thăm Thiền Viện $\Rightarrow$ không đi Đà Lạt $\Rightarrow$ không được thưởng.
Suy luận đúng (Modus Tollens).

Bài 1.3: Dịch các câu thành biểu thức logic.

Gọi:

- $R(x)$: x là chim ruồi
- $S(x)$: x có màu sắc sỡ
- $L(x)$: x là chim lớn
- $H(x)$: x sống bằng mật ong
- $G(x)$: x có màu xám
- $N(x)$: x là chim nhỏ

a) $\forall x(R(x) \rightarrow S(x))$

b) $\forall x(L(x) \rightarrow \neg H(x))$

c) $\forall x(\neg(L(x) \wedge H(x)) \rightarrow G(x))$

d) $\forall x(R(x) \rightarrow N(x))$

Bài 1.4: Dịch các câu thành biểu thức logic có lượng từ.

Gọi $L(x, y)$: x yêu y.

- a) $\forall x L(x, Mai)$
- b) $\forall x \exists y L(x, y)$
- c) $\exists x \forall y L(y, x)$
- d) $\neg \exists x \forall y L(x, y)$
- e) $\exists x [\forall y \neg L(x, y) \vee \forall y \neg L(y, x)]$
- f) $\exists x \neg L(Nam, x)$
- g) $\exists x [\forall y L(y, x) \wedge \forall z (\forall y L(y, z) \rightarrow z = x)]$
- h) $\exists x \exists y [x \neq y \wedge L(Tun, x) \wedge L(Tun, y) \wedge \forall z (L(Tun, z) \rightarrow (z = x \vee z = y))]$

Bài 1.5: Kiểm tra mô hình suy diễn. Cho hai mệnh đề:

$$(1) \forall x (P(x) \rightarrow (Q(x) \wedge R(x))), \quad (2) \forall x (P(x) \wedge F(x))$$

Từ (2) suy ra $P(x)$ đúng với mọi x , kết hợp với (1) ta được:

$$P(x) \rightarrow (Q(x) \wedge R(x)) \Rightarrow Q(x) \wedge R(x) \Rightarrow R(x)$$

Mà (2) cũng cho $F(x)$ đúng với mọi x , nên $R(x) \wedge F(x)$ đúng với mọi x .

Do đó, ta suy ra:

$$\boxed{\forall x (R(x) \wedge F(x))}$$

Suy luận là **đúng**.

Bài 1.6: Chứng minh các cặp mệnh đề sau tương đương hoặc không.

- a) $(P \rightarrow Q) \rightarrow R$ và $P \rightarrow (Q \rightarrow R)$

Không tương đương.

Xét phản ví dụ: $P = T, Q = F, R = T$. Khi đó:

$$(P \rightarrow Q) = F, \quad (P \rightarrow Q) \rightarrow R = T$$

$$(Q \rightarrow R) = F \rightarrow T = T, \quad P \rightarrow (Q \rightarrow R) = T$$

Tuy cho kết quả giống nhau, nhưng với $P = T, Q = T, R = F$ thì:

$$(P \rightarrow Q) = T, \quad (P \rightarrow Q) \rightarrow R = F$$

$$Q \rightarrow R = T \rightarrow F = F, \quad P \rightarrow (Q \rightarrow R) = T \rightarrow F = F$$

Có những trường hợp kết quả khác nhau.

$\Rightarrow$ Hai mệnh đề **không tương đương**.

- b) $\neg P \leftrightarrow Q$ và $P \leftrightarrow \neg Q$

Tương đương.

Vì phủ định hai vế và đổi vị trí vẫn giữ ý nghĩa tương đương logic.

Có thể xác nhận bằng bảng chân trị, hai mệnh đề luôn cho cùng giá trị.

- c) $\neg(P \leftrightarrow Q)$ và $\neg P \leftrightarrow Q$

Không tương đương.

Xét bảng chân trị:

P	Q	$P \leftrightarrow Q$	$\neg(P \leftrightarrow Q)$	$\neg P$	$\neg P \leftrightarrow Q$
T	T	T	F	F	F
T	F	F	T	F	T
F	T	F	T	T	T
F	F	T	F	T	F

Hai mệnh đề cho giá trị khác nhau trong một số trường hợp không tương đương.

- d) $\neg\exists x\forall y P(x, y)$ và $\forall x\exists y \neg P(x, y)$

Tương đương.

Theo quy tắc phủ định lượng từ:

$$\neg\exists x\forall y P(x, y) \equiv \forall x\exists y \neg P(x, y)$$

- e) $(\forall x P(x)) \wedge A$ và $\forall x(P(x) \wedge A)$

Tương đương nếu A không chứa biến x.

Vì trong trường hợp đó, A là một mệnh đề độc lập có thể phân phối vào hoặc ra ngoài lượng từ mà không ảnh hưởng logic.

- f) $(\exists x P(x)) \wedge A$ và $\exists x(P(x) \wedge A)$

Tương đương nếu A không chứa biến x.

Giải thích tương tự câu (e): nếu A không phụ thuộc vào x, việc đặt nó bên trong hoặc ngoài lượng từ $\exists$ không làm thay đổi ý nghĩa mệnh đề.

Bài 1.7: Kiểm tra suy luận.

- a) Từ chuỗi điều kiện, suy ra $X_5 = F \Rightarrow X_4 \vee X_5 = F \Rightarrow X_3 = F \Rightarrow (\neg X_1 \vee X_2) = F \Rightarrow X_1 = T, X_2 = F$
 $\Rightarrow$ suy luận đúng.
- b) Biểu thức $((P \rightarrow ((Q \vee R) \wedge S)) \wedge P) \rightarrow ((Q \vee R) \wedge S)$ là hằng đúng do áp dụng Modus Ponens.

Bài 1.8: Dịch sang biểu thức mệnh đề.

- $P(x)$: x là đứa bé
- $Q(x)$: x tư duy logic
- $R(x)$: x cai quản cá sấu
- $S(x)$: x bị coi thường

a) $\forall x(P(x) \rightarrow \neg Q(x))$

b) $\forall x(R(x) \rightarrow \neg S(x))$

c) $\forall x(\neg Q(x) \rightarrow S(x))$

d) $\forall x(P(x) \rightarrow \neg R(x))$

- e) Không suy ra được (d) từ (a), (b), (c) vì không có liên hệ trực tiếp giữa $P(x)$ và $R(x)$.